

Návrh nařízení ES

o klasifikaci, označování a balení látek a směsí s pracovním názvem **GHS**

MUDr. Zdeňka Trávníčková, CSc.

tel: 267 082 673 ztravni@szu.cz

18. konzultační den SZÚ, listopad 2007

Návrh nařízení GHS I.

návrh vychází ze stávajících předpisů v oblasti chemických látek ale vytváří nový dost odlišný systém **klasifikace a označování** nebezpečných látek a směsí (*není už pojem přípravek*)

GHS = Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals.

GHS = **globálně harmonizovaný systém** klasifikace a označování nebezpečných látek

„globální“ – provázaný systém klasifikace a označování pro přepravu a dále pro dodání a použití látek a směsí stejný graf. symbol nově piktogram

používat by měly i státy mimo EU (USA, Japonsko²...)

Návrh nařízení GHS II.

Nařízení GHS doplní nařízení REACH.

následně postupné zrušení směrnic 67/548/EHS (látky) a 1999/45/ES (přípravky)

Předpoklad - nařízení by mohlo být schváleno EP a Radou a vyjít v r. 2008.

Existuje politická shoda nařízení přijmout, tak aby klasifikaci podle GHS bylo možné použít už v 1. etapě registrace látek dle REACH.

Předpokládané vstoupení v platnost:

klasifikace **látek** podle GHS od XII 2010

klasifikace **směsí** (přípravků) podle GHS od XII 2015

Návrh nařízení GHS III.

Nařízení GHS by se mělo **vztahovat** na všechny látky a směsi dodávané v EU **s výjimkou:**

- veterinárních a humánních léčiv
- kosmetických prostředků
- zdravotnických prostředků
- produktů používaných ve výživě zvířat
- látek k aromatizaci potravin apod. přídatné látky
- radioaktivních látek
- neizolovaných meziproductů
- látek pro vědecký výzkum a vývoj, které nejsou uváděny na trh, jsou-li používány za kontrol. podmínek .4.

Definice pojmů

většina stejná jako v REACH; **nové:**

třídou nebezpečnosti se rozumí povaha fyzikální nebezpečnosti nebo nebezpečnosti pro zdraví či ŽP
bude jich víc a budou jiné a nové

kategorií nebezpečnosti se rozumí rozdělení kritérií v rámci každé třídy nebezpečnosti, s upřesněním závažnosti nebezpečnosti

Příklad:

třída nebezpečnosti: akutně toxický

kategorie nebezpečnosti: kategorie 1 - 2 - 3 - 4

vyjadřuje stupeň bezpečnosti, možnou míru

Třídy nebezpečnosti I. fyzikálně-chemické nebezpečnosti

nyní: výbušný, oxidující, extrémně hořlavý, vysoce hořlavý, hořlavý
nově: do značné míry zohledněny požadavky pro dopravu

1. Výbušniny	9. Samovznětlivé kapaliny
2. Hořlavé plyny	10. Samovznětlivé tuhé látky
3. Hořlavé aerosoly	11. Samozahřívající se látky
4. Oxidující plyny	12. Látky, které při kontaktu s vodou uvolňují hořlavé plyny
5. Stlačené plyny	13. Oxidující kapaliny
6. Hořlavé kapaliny	14. Oxidující tuhé látky
7. Hořlavé tuhé látky	15. Organické peroxidy
8. Samovolně se rozkládající látky	16. Žíravé pro kovy

Třídy nebezpečnosti II. nebezpečnosti pro zdraví

nyní: vysoce toxický, toxický, zdraví škodlivý, žíravý, dráždivý, senzibilizující, karcinogenní, mutagenní, toxický pro reprodukci

1. Akutní toxicita
2. Žíravý nebo dráždivý pro kůži
3. Vážné poškození očí / oční dráždivost
4. Senzibilizace kůže nebo dýchacích cest
5. Mutagenita
6. Karcinogenita
7. Reprodukční toxicita
8. Specifická toxicita pro cílové orgány - po jednorázové expozici (nyní R 39 / R68)
9. Specifická toxicita pro cílové orgány - po opakov. expozici (nyní R 48)
10. Aspirační nebezpečí 7

Třídy nebezpečnosti III.

nebezpečnosti pro ŽP

t.č. nebezpečný pro ŽP

nebezpečnosti pro vodní prostředí

doplňková třída nebezpečnosti

nebezpečnost pro ozonovou vrstvu

Pravidla pro klasifikaci (Příloha I)

t.č. se stále **připomínkují a přepracovávají** jak pro látky tak i pro přípravky/směsi - **nová** někde trochu složitá, respektive mohou místy vyžadovat znalost výsledků testování

dále se **zvětšil počet kategorií nebezpečnosti**

Příklad: nová třída Žíravý nebo dráždivý na kůži

nově: 4 kategorie (3x žíravý 1A-1B-1C, 1x dráždivý)

nyní platí: R35 Způsobuje těžké poleptání

R34 Způsobuje poleptání

R38 Dráždí kůži

mění se hranice mezi jednotlivými kategoriemi

Označování I. článek 17 návrhu nařízení

Štítek nebezpečné látky/směsi:

- informace o dodavateli (jméno, adresa, tel.)
- identifikace výrobku (název, identifikační číslo)
- množství látky/směsi v obalech (pro širokou veřejnost)
- piktogramy
- signální slova (Danger / Warning; Nebezpečí / Pozor)
- „H výroky“ „Hazard statement“ – údaje o nebezpečnosti *něco jako dnes R věty*
- „P výroky“ „Precautionary statement“ – bezpečnostní pokyny *něco jako dnes S věty*
- doplňkové informace

Označování II. (Příloha I)

Příklad: třída nebezpečnosti **Žíravý nebo dráždivý pro kůži**

Label elements for skin corrosion/irritation

Classification	Category 1 A/1 B/1 C	Category 2
GHS Pictograms		
Signal word	Danger	Warning
Hazard statement	H314: Causes severe skin burns and eye damage	H315: Causes skin irritation
Precautionary statement prevention	P260 P264 P280	P264 P280

Piktogramy (Příloha V)

zcela jiné

čtverec otočený/postavený na roh

červené orámování, černý symbol na bílém pozadí

fyzikál.-chem.

nebezpečí

nebezpečí

pro člověka

nebezpečí

pro ŽP

stejný piktogram může být pro více tříd nebezpečnosti

„H výroky“ - Hazard statement (Příloha III)

údaje o nebezpečnosti - je jich mnohem víc; část podobná stávajícím R větám, jiné zcela nové

Příklady:

- fyzikálně-chemické: H200 Nestabilní výbušnina
- na zdraví člověka: H300 Smrtelně nebezpečný při požití
- pro ŽP: H400 Vysoce toxický pro vodní organismy (*dnes R50*)
- doplňkové

EUH001 Výbušný v suchém stavu (*dnes R1*)

EUH070 Toxický při styku s očima

existují opět kombinační výroky

„P výroky“ **Precautionary statement** Příl. IV

bezpečnostní pokyny **se dělí na několik typů:**

- všeobecné

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí

- preventivní

P201 Před použitím si obstarejte speciální instrukce

- při používání

P301 Při požití:*** *vždy bude v kombinaci s dalším*

- pro skladování

P402 Skladujte na suchém místě

- pro likvidaci (*t.č. navržen pouze 1 výrok*)

P501 Zneškodněte obsah/obal...

Speciální pravidla pro označování a balení Příloha II

například zde jsou:

- **doplňkové požadavky na štítky** pro látky/směsi obsahující:
cement, isokyanáty, volný chlór, ... *podobné platí*
- **požadavky na balení/uzávěry**:
uzávěry odolné proti otevření dětmi
označení pro nevidomé

Seznam látek s harmonizovanou klasifikací

Příloha VI

Příloha má **dvě obsáhlé tabulky**:

3.2. stávající tabulka závazně klasifikovaných látek
(podle směrnice 67/548/EHS – po 29. adaptaci)

3.1. stejné látky, ale už s novou klasifikací

Příklad:

toluen index. číslo 601-021-00-3

stávající klasifikace: F; R11 / Repr. Cat. 3; R63 /
Xn; R48/20-65 / Xi; R38 / R67

klasifikace podle GHS: Flam. Liq. 2 / Repr. 2 /
Asp. Tox. 1 / STOT Rep. 2 * / Skin Irrit. 2

H225 / H361d / H304 / H373 / H315 / H336

Převodní tabulka (Příloha VII)

t.č. neřeší převod **všech** R vět
neobsadili některé třídy nebezpečnosti

Xn; R20	Gases	Acute Tox. 4	H332	(1)
Xn; R20	Vapours	Acute Tox. 4	H332	(1)
Xn; R20	Dust/mist	Acute Tox. 4	H332	
Xn; R21		Acute Tox. 4	H312	(1)
Xn; R22		Acute Tox. 4	H302	(1)
T; R23	Gases	Acute Tox. 3	H331	(1)
T; R23	Vapours	Acute Tox. 3	H331	
T; R23	Dust/mist	Acute Tox. 3	H331	(1)

Závěr

- chystá **výrazná změna** v klasifikaci a označování
- **t.č. pouze návrh** o kterém se jedná, definitivní verze prozatím není
- **předpokládá** se nařízení **vyjde r. 2008**
- kdo si **chce materiál prostudovat**
vlastní návrh nařízení má 63 str. + přílohy 2038 str.
- nyní projednávaný **návrh najdete na**
http://ec.europa.eu/enterprise/reach/ghs_en.htm